

عامل تعیین جنسیت جنین در احادیث نبوی با رویکرد شبهه پژوهی

رامین اژدری^{۱*}، حسین رضایی^۲

چکیده

هدف: به گواهی قرآن، سخنان پیامبر (ص) بر مبنای وحی الهی بوده و همان ویژگی راستی و درستی را داراست. لذا اگر نقل قطعی از پیامبر (ص) به ما رسیده باشد، علی القاعده با شواهد قطعی علوم طبیعی ناسازگار نخواهد بود؛ اما عده‌ای این حقیقت را برنتابیده و لذا به طرح شبهات گوناگون روی آورده‌اند. هدف دسته‌ای از این شبهات (مثل شبهه‌ای که این تحقیق عهده‌دار تبیین آن گردیده) اثبات تعارض یافته‌های پزشکی با روایات مروی از پیامبر (ص) در خصوص عامل تعیین جنسیت است. هدف پژوهش حاضر حل تعارض مذکور با مراجعه به یافته‌های قطعی علم پزشکی، تحلیل واژگانی و مفهومی روایت و برداشت اکابر حدیثی است. **مواد و روش‌ها:** این تحقیق برحسب نحوه گردآوری داده از نوع توصیفی و بر اساس منابع کتابخانه‌ای انجام شده است. روش تحقیق در این پژوهش نیز از نوع تحلیل محتواست که برای بررسی محتوای آشکار پیام‌های موجود در یک متن استفاده شده و مهم‌ترین کاربرد آن توصیف ویژگی‌های یک متن و همچنین استنباط جنبه‌های پیام است.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های طبی، تغییر عواملی مثل دما و pH در دستگاه تناسلی زنان بعد از تخمک‌گذاری، بر مدت بقای اسپرم‌های حامل کروموزوم Y یا X تأثیر گذاشته و از این طریق، باعث غلبه یکی از آن دو بر دیگری در تعداد می‌شوند. لذا تعبیر سبقت یا غلبه نطفه مرد بر زن در روایات نبوی، به عنوان عاملی در تعیین جنسیت با یافته‌های طبی در تطابق کامل است.

کلمات کلیدی: احادیث نبوی، جنسیت، جنین، شبهه پژوهی، مسائل پزشکی

*۱. نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران، تهران، ایران. ramin.azhdari@ut.ac.ir
۲. دانش آموخته دکتری علوم قرآن و حدیث دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه تهران و کارشناس ارشد مدیریت منابع انسانی، تهران، ایران. hossein.rezaee@ut.ac.ir

مقدمه

در سنت نبوی اشاراتی به سایر علوم، از جمله برخی موضوعات طبی نیز وجود دارد. هرچند منظور از مطرح نمودن چنین موضوعاتی صرفاً ذکر یک موضوع طبیعی نیست، اما با توجه به اینکه منشأ احادیث صحیح نبوی، وحی الهی^۱ است، علی‌القاعده نباید با قواعد علمی و شواهد قطعی علوم طبیعی ناسازگار باشد. باین وجود، برخی صحت گزاره‌های علمی مطرح شده در احادیث نبوی را انکار کرده و در تلاش برآمده‌اند این داده‌ها را در تعارض با یافته‌های علوم طبیعی قرار دهند. عرصه فضای مجازی نیز جولانگاه شبهاتی در این زمینه است. این شبهات باعث شد تا محققان اسلامی، بخشی از تحقیقات و پژوهش‌های خود را به مباحث میان‌رشته‌ای اختصاص داده و به اثبات این مدعا بپردازند که میان نقل صحیح و قطعی و حقایق علوم تجربی تعارضی نیست (۴۰).

بحث عامل تعیین جنسیت جنین، یکی از شبهات مطرح شده توسط مخالفان، است. از دید این افراد علم ژنتیک که دو قرن از عمر آن می‌گذرد و در همین مدت کوتاه توانسته به دستاوردهای جدیدی در زمینه توارث، انتقال خصوصیات جانداران از نسلی به نسل دیگر و چگونگی تولیدمثل گیاهان، حیوانات و انسان‌ها دست پیدا کند (۱۶)، اثبات کرده که آن چیزی که سبب تعیین جنسیت جنین می‌شود، نحوه ترکیب کروموزوم جنسی مرد با زن است و بسته به اینکه اسپرمی که با تخمک زن ترکیب شده واجد کدام یک از دو کروموزوم X یا Y باشد، جنین دختر یا پسر خواهد شد و این نتایج علمی با برخی روایات پیامبر (ص) مبنی بر اینکه «اگر منی مرد بر منی زن غلبه و سبقت پیدا کند، فرزند، پسر خواهد شد و اگر برعکس شود، فرزند، دختر خواهد بود» در تعارض آشکار است؛ چراکه عامل تعیین جنسیت در این روایات چیزی جدای از ترکیب

کروموزوم‌هاست (منبع: کانال‌های الحادی در فضای مجازی). نشر این‌گونه شبهات در فضای مجازی، آسیب‌های اعتقادی به دنبال خواهد داشت، بنابراین پاسخ‌گویی به آن‌ها نیز ضروری خواهد بود. خاصه آنکه با توجه به ماهیت بین‌رشته‌ای این نوع از شبهات و در نتیجه پیچیدگی پاسخ‌دهی به آن‌ها، کمتر از سوی محققان بدان پرداخته شده است. لذا با عنایت به اهمیت موضوع و توجه به اینکه تاکنون پژوهشی جامع در رابطه با این شبهات انجام نشده، در این مقاله سعی شده ضمن بررسی دقیق شبهه مذکور، با مراجعه به یافته‌های قطعی علم پزشکی، تحلیل واژگانی و مفهومی روایت و برداشت اکابر حدیثی، برای آن پاسخی علمی ارائه گردد.

پیشینه تحقیق

پیشرفت‌های حاصل‌شده در علم ژنتیک مخصوصاً دستاوردهای دانش جنین‌شناسی از قرن بیستم به بعد از یک سو، همچنین وجود ۷۶ آیه در ۴۱ سوره از قرآن کریم در موضوع پیدایش و آفرینش جنین از سویی دیگر، سبب شده تا پژوهشگران به رابطه میان یافته‌های پزشکی با آیات و روایات اسلامی بپردازند. مخصوصاً از آنجاکه بیشترین شبهات مربوط به تناقضات میان قرآن کریم با علم روز جنین‌شناسی بوده، لذا بیشترین توجهات نیز به این سمت معطوف شده و تحقیقات گسترده‌ای در این زمینه شکل گرفته است. به‌عنوان مثال: زهرا خیراللهی در مقاله «بررسی انتقادی شبهات کتاب نقد قرآن پیرامون آیات مربوط به جنین‌شناسی»، زهره کامکار در مقاله «مقایسه مراحل تکامل جنین انسان از دیدگاه قرآن حدیث و علم جنین‌شناسی»، شکرالله جهان‌مهین در «قرآن و آگاهی از جنسیت جنین»، مهدی میثاقی نژاد در «جستاری در قرآن با موضوع تعیین جنسیت جنین و اخلاق با رویکرد رفع تعارض علوم تجربی» و مهدی ابراهیمی در «نگاهی نو به پدیده جنین‌شناسی در تفسیر علمی آیات قرآن». همچنین

۱ ما یَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ * إِنْ هُوَ إِلَّا وَجْهٌ يُوَجِّى: سخن او هیچ غیر وحی خدا نیست (نجم/ ۳ و ۴).

شاگردش «جان هام» موفق به کشف اسپرم در «منی» شدند. در سال ۱۸۲۷ نیز «تخمک‌ها» در تخمدان زن کشف گردید. با کشف «اسپرم» و «تخمک»، دور جدید نظریات پیرامون تولیدمثل و پیدایش جنین آغاز گردید تا این‌که تئوری میراث والدین^۱ در قرن هیجدهم توسط موپرتویس^۲ ارائه و گسترش یافت. این نظریه به نوعی تئوری‌های ابتدایی مانند نظریه هومونکولوس^۳ و نظریه ارسطو^۴ را منسوخ کرد. پس از ارائه نظریه سلولی «شلیدن» و «شوان» در سال ۱۸۲۹ و پذیرش اسپرم و تخمک به‌عنوان یاخته‌های حیاتی در سال ۱۸۵۹ بالاخره در سال ۱۸۷۵ برای اولین بار «هرتویگ»^۵ توانست چگونگی عمل لقاح اسپرم و تخمک را توضیح دهد که پایه اولیه نظریه توارث کروموزومی کنونی گردد (۴۴). طبق این نظریه، هسته سلول بدن انسان در حالت عادی دارای ۴۶ کروموزوم است که به‌صورت ۲۳ زوج قرارگرفته‌اند. یکی از این زوج کروموزوم‌ها با تعیین جنسیت فرزند در ارتباط است که آن را کروموزوم جنسی و ۲۲ جفت دیگر را اتوزوم (غیرجنسی) می‌نامند (Sumner, 1971, 229). در هر آمیزش جنسی، ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون اسپرم وارد دستگاه تناسلی زن شده و از این تعداد، حدود ۳۰۰ تا ۵۰۰ عدد می‌توانند خود را به تخمک رسانده و باز از این تعداد فقط یکی موفق به لقاح با تخمک می‌شود و چنین نیست که از تمام مایع منی، جنین به وجود آید؛^۶ به عبارتی دیگر جنین در لحظه لقاح یعنی زمان ترکیب شدن اسپرم و تخمک مشخص می‌گردد و نوع کروموزوم جنسی موجود در اسپرم‌ها جنسیت جنین را تعیین می‌کند (۱۲). به این معنا که دو کروموزوم جنسی هر فرد کروموزوم X یا کروموزوم Y، یکی از پدر و یکی از مادر تأمین می‌شود؛

1. Biparental Inheritance
2. Maupertuis
3. Homunculus
4. Aristotle
5. Hertwig

۶ اشاره به حدیث «ما من کل الماء یكون الولد» (۳۷)

مسائل فقهی در رابطه با تغییر جنسیت نیز از دید برخی پژوهشگران دور نمانده و سبب نگارش تحقیقاتی گردیده از جمله آن‌ها: فتح‌الله قربانی در مقاله «بررسی فقهی و پزشکی تعیین جنسیت جنین توسط فن pgd»؛ محمدباقر گرایی در مقاله «نگاه نو به امکان سنجی تغییر جنسیت از منظر پزشکی و فقه»؛ سعید نظری توکلی در مقاله «تبیین حکم فقهی تعیین جنسیت جنین در مذاهب اسلامی»؛ اما نکته قابل توجه این است که هیچ‌یک از نگاره‌های مذکور با رویکرد شبهه پژوهی و بررسی احادیث پزشکی، به بررسی تعارض «احادیث پیامبر و سایر معصومین در حیطة عامل تعیین جنسیت جنین» با یافته‌های علم ژنتیک نپرداخته‌اند.

روش تحقیق

این تحقیق برحسب نحوه گردآوری داده از نوع توصیفی و بر اساس منابع کتابخانه‌ای انجام شده است. روش تحقیق در این پژوهش نیز از نوع تحلیل محتواست که برای بررسی محتوای آشکار پیام‌های موجود در یک متن استفاده شده که مهم‌ترین کاربرد آن توصیف ویژگی‌های یک متن و همچنین استنباط جنبه‌های پیام است (۲۵). این روش تحقیق دارای دو مرحله اساسی است که عبارتند از: بررسی مواد (پیام) و پردازش نتایج. پیام‌ها در این تحقیق عبارتند از روایات صحیح و حسن و شروح اکابر حدیثی بر این احادیث که مورد پردازش و نتیجه‌گیری قرار می‌گیرد. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش، کتب حدیثی شیعه و سنی و سایر پژوهش‌های انجام‌شده پیرامون موضوع تحقیق است. جامعه نمونه، بر جامعه مورد مطالعه منطبق است و کلیه اسناد و مدارک موجود مورد استفاده قرار می‌گیرند.

تفصیل شبهه

پس از اختراع میکروسکوپ در سال ۱۶۷۷، «لیون هوک» و

عامل تعیین جنسیت جنین در احادیث نبوی با رویکرد شبهه پژوهی

اما سلول جنسی مادر (تخمک) دارای فرمول XX است و به فرزندش می‌تواند فقط یک کروموزوم X بدهد. ولی سلول‌های جنسی پدر (اسپرم) دارای دو نوع کروموزوم جنسی Y و X هستند؛ بنابراین بسته به اینکه کدام نوع اسپرم (حاوی X یا Y) با تخمکی که حاوی کروموزوم X است ترکیب شود، تعیین جنسیت جنین صورت می‌گیرد. اگر اسپرم حاوی کروموزوم Y موفق به نفوذ در تخمک شود، جنین پسر خواهد شد و اگر اسپرم حاوی X به تخمک وارد شود، جنین، دختر می‌شود (۳۳؛ ۱۰؛ ۳۷). باید توجه داشت که تخمک، یک سلول درشت است که حدود ۱/۸ میلی‌متر قطر دارد و با چشم غیرمسلح هم قابل مشاهده است. حرکت آن بسیار کم و سنگین است و حدود ۷۲ ساعت می‌تواند در شرایط رحم زنده بماند. اسپرم حاوی کروموزوم X دارای سر بیضی‌شکل است و نسبت به اسپرم حاوی کروموزوم Y درشت‌تر، سنگین‌تر، با حرکت کمتر و طول عمر آن بیشتر است. اسپرم حاوی کروموزوم Y کوچک‌تر و با سرعت بیشتر که طول عمر آن کمتر است و در واقع تفاوت این دو نوع اسپرم پایه و اساس انتخاب جنسیت نوزاد را تشکیل می‌دهد و تمام روش‌های انتخاب جنسیت در دنیا مبتنی بر این تفاوت‌هاست (۴۷). نکته مهم این است که اگرچه اسپرم Y دارای عمر کوتاه‌تری است، ولی تعداد آن‌ها بسیار بیشتر از اسپرم‌های X است و همین امر موجب یکسان شدن تعداد موالید دختر و پسر می‌شود. یعنی به‌طور طبیعی در مقابل هر ۱۰۰ دختر، ۱۰۲ پسر به دنیا می‌آید.

اما مسلمانان برخلاف یافته‌های پزشکی، مطابق با روایات رسیده از پیامبرشان، عامل تعیین جنسیت را سبقت یا غلبه آب مرد بر زن می‌دانند و به روایاتی در این خصوص استناد می‌کنند که این در تضاد آشکار با نتایج علمی در دنیاست (منبع: کانال‌های الحادی در فضای مجازی).

احادیث نبوی و اعتبارسنجی آن‌ها

احادیث مورد استناد، بخشی از خانواده حدیثی است که در جوامع روایی شیعه و سنی با مضامین یکسان ولی در قالب الفاظ متفاوت و جریان‌ات مختلف وارد شده است. به‌طور مثال پیامبر (ص) در پاسخ به سؤال ام سلمه در باب علت تشابه فرزند به والدین چنین فرمودند که «مَاءُ الرَّجُلِ غَلِيظٌ أَبْيَضٌ، وَمَاءُ الْمَرْأَةِ أَصْفَرٌ رَقِيقٌ، فَأَيُّهُمَا سَبَقَ أَوْ عَلَا أَشْبَهَهُ الْوَلَدُ؛ آب مرد غلیظ و سفید است و آب زن رقیق و زرد است، حال آب هرکدام (از زن یا مرد) غالب شد یا سبقت گرفت، فرزند شبیه وی خواهد شد» (۴۱؛ ۳؛ ۸). در روایتی دیگر در پاسخ به سؤال فرد یهودی، علاوه بر علت تشابه، عامل تعیین جنسیت نیز مورد تأکید قرار می‌گیرد لذا پیامبر می‌فرماید: «مَاءُ الرَّجُلِ أَبْيَضٌ غَلِيظٌ وَ مَاءُ الْمَرْأَةِ أَصْفَرٌ رَقِيقٌ فَإِذَا عَلَا مَاءُ الرَّجُلِ مَاءَ الْمَرْأَةِ كَانَ الْوَلَدُ ذَكَرًا بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى وَ مَنْ تَشَبَهَ أَبَاهُ قَبْلَ ذَلِكَ يَكُونُ الشَّبَهَ وَ إِذَا عَلَا مَاءُ الْمَرْأَةِ مَاءَ الرَّجُلِ خَرَجَ الْوَلَدُ إِنْثَى بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ مَنْ تَشَبَهَ أُمَّهُ قَبْلَ ذَلِكَ يَكُونُ الشَّبَهَ؛ آب مرد سفیدرنگ و غلیظ دارد و آب زن زردرنگ و رقیق است؛ اگر آب مرد برتری و غلبه بر آب زن داشته باشد فرزند پسر می‌شود به اذن خداوند و شباهت نیز از این جهت خواهد بود و اگر آب زن غلبه کند فرزند دختر می‌شود به اذن خداوند و از این جهت شباهت درست می‌شود» (۲۷). گاه نیز خود مسأله مذکر یا مؤنث بودن مورد سؤال واقع می‌شده لذا پیامبر (ص) صراحتاً اعلام می‌داشتند که «مَاءُ الرَّجُلِ أَبْيَضٌ، وَمَاءُ الْمَرْأَةِ أَصْفَرٌ، فَإِذَا اجْتَمَعَا، فَعَلَا مِنِّي الرَّجُلُ مِنِّي الْمَرْأَةَ، أَدَكَرَا بِإِذْنِ اللَّهِ، وَإِذَا عَلَا مِنِّي الْمَرْأَةُ مِنِّي الرَّجُلِ، آنْثَا بِإِذْنِ اللَّهِ؛ آب مرد سفید و آب زن زرد است؛ چون باهم ترکیب شوند و منی مرد بر منی زن غلبه یابد، به اذن خدا فرزند پسر خواهد شد و اگر منی زن بر منی مرد غلبه یابد، به اذن خدا فرزند دختر خواهد شد» (۴۱).

كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى» (۱) و گاه برتری درمقام (۱۸؛ ۲۹) مانند «سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى» (۱).

واژه «سبق» به معنای تقدم و پیشی گرفتن و سبقت جستن، در حرکت است (۳۱؛ ۹؛ ۲۶؛ ۱۴) که بعداً توسعه یافته و معنایش فراگیرتر و متعددی در پیشی جستن بر دیگری شده (۲۰) هر چند که برای برتری و فضیلت و ابراز شخصیت بر دیگران نیز استعاره شده است (۲۰). گاه نیز به معنای غلبه در آیات قرآن به کار می‌رود به طور مثال در آیه «وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ أُمَّثِلِكُمْ» در معنای «و ما نحن بمغلوبین» خواهد بود (۲۳).

واژه «غلبه» نیز معمولاً در معنای قهر و چیره شدن بر کسی یا چیزی استعمال می‌شود (۶؛ ۲۱؛ ۱۱؛ ۱۴) مانند «وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ» (۱).

با کنکاش کلمه «نطفه» و ریشه آن در کتاب‌های لغت عربی نیز می‌توان فهمید که این کلمه در عربی در معانی ذیل به کار می‌رود: آب صاف و پاک، آب کمی که ته دلو یا مشک مانده، نطفه مرد یا اسپرم، نطفه زن یا تخمک، تخم یا تخمک لقاح یافته، منی (۵؛ ۹؛ ۳۹؛ ۴۳).

واژه جنین نیز بر وزن «فعلیل» بوده و از «جنه» به معنای مخفی و پوشیده مشتق شده است. جن به خاطر پوشیده بودن از چشم‌ها «جن» خوانده می‌شود و جنین نیز به خاطر پنهان بودن در شکم مادر، جنین نامیده شده است. به تعبیر دیگر، فرزند مادامی‌که در شکم مادر است، جنین نامیده می‌شود به این دلیل که در شکم مادر پنهان است (۴؛ ۹). در علوم زیستی و جنین‌شناسی^۱ نیز به موجود حاصل از لقاح از سه تا هشت هفتگی رویان^۲ و پس از هشت هفتگی تا زمان تولد جنین گفته‌اند یا به عبارت دیگر، از ابتدای انعقاد نطفه تا پایان هفته سوم زیگوت^۳ و از هفته چهارم تا پایان هفته هشتم

مسأله تشابه فرزند به عمو و عمه و همچنین دایی و خاله نیز از جمله مسائلی بوده که از رسول خدا (ص) و سایر معصومین سؤال می‌شده به طور مثال ابو بصیر به امام صادق (ع) عرض می‌کند که بسا مردی شباهت به دایی و خاله‌هایش داشته و بسیار دیده شده که به پدر و بسا هم به عموها و عمه‌ها شبیه است. سر و سبب آن چیست؟ حضرت نیز فرمودند: «نطفه مرد سفید و غلیظ بوده و نطفه زن زرد و رقیق است، در صورتی‌که نطفه مرد بر نطفه زن غلبه کند (فَإِنْ غَلِبَتْ) مولود به پدر و عمو و عمه‌ها شبیه می‌گردد و اگر نطفه زن غالب باشد فرزند به دایی و خاله‌ها شباهت پیدا می‌کند» (۲).

از این دست روایات در منابع روایی موارد دیگری نیز وجود دارد که می‌توان به الصحيح بخاری، ج ۵، ص ۳۲۰ و الصحيح مسلم، ج ۱، ص ۲۵۲ و المسند ابن حنبل، ج ۴، ص ۳۱۱ و ص ۲۸۶ و سنن النسائی، ج ۱، ص ۱۱۰ اشاره کرد. سند این روایات برمبنای علم رجال عامه، صحیح محسوب گردیده و لذا از اعتبار لازم برخوردارند.

واژه‌شناسی

قبل از تحلیل این روایات، برای فهم بهتر لازم است به الفاظ و واژگان حدیث توجه نماییم و سبب اختلاف در برداشت‌های مختلف را از رهگذر واژه‌شناسی بررسی نماییم. بخصوص آنکه واژگان «سبق» و «علو» و «غلبه» و معانی آن‌ها، اختلاف برداشت‌هایی را به وجود آورده‌اند.

واژه «علو» و «علا» در لغت به معنای برتری و رفعت شأن است (۳۱؛ ۳۴) که در معنای غلبه نیز استعمال می‌شود (۶؛ ۳۴). مثلاً در «إِذَا لِدْهَبٍ كَلِّ إِلَهٍ بِمَا خَلِقَ وَ لِعِلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ؛ آنگاه هر خدا مخلوق خویش تصاحب می‌کرد و یکی بر دیگری غلبه و برتری می‌کرد» (۱). به معنای « یکی بر دیگری غلبه و برتری می‌کرد» و یا در «و كَلِمَةً إِلَهِ هِيَ الْعُلْيَا» (۱) به معنی برتر است. این «علو» گاه برتری در مکان است (۱۸؛ ۲۱) مانند «ما

1. Embryolog
2. Embryo
3. Zygo

عامل تعیین جنسیت جنین در احادیث نبوی با رویکرد شبهه پژوهی

را امبریو^۱ یا رویان و از هفته نهم تا زمان تولد فتوس^۲ یا جنین اطلاق می‌شود (۴۸).

تحلیل روایات

اختلاف در برداشت از برخی لغات همچون «علا» و «سبق» سبب اختلاف فهم شده است به‌طور مثال «نووی» در شرح صحیح مسلم می‌گوید: «علما گفته‌اند: جایز است که علو (علا) در اینجا به معنای سبق (پیش افتادن در انزال) باشد و همچنین جایز است که مراد از آن، کثرت و قوت (منی زن یا مرد) بر حسب کثرت شهوت (یکی از آن‌ها) باشد» (۴۷)؛ مناوی نیز در کتاب «فیض القدير» در قسمتی از شرح حدیث ام سلمه در شرح «فِيمَ يُبْشِرُهَا وَلِدَهَا» از عبارت «غالب شدن آب مرد بر زن» استفاده کرده است (۴۲). ابن حجر عسقلانی نیز در کتاب «فتح الباری» مراد از علو در حدیث ام سلمه را سبقت گرفتن (در انزال) می‌داند چراکه «هریک از (زن یا مرد) که (در انزال) سبقت گیرد شأن او غالب می‌شود پس این یک علو معنوی است» (۳۰).

به‌طور کلی در روایات مورد اشاره، با دو موضوع «مذکر یا مؤنث بودن» و «شباهت به عمو یا خاله» سروکار داریم که گاه موجب خلط شده. لذا برای برون‌رفت از این چالش، ملا صالح مازندرانی در شرح اصول کافی، دسته‌بندی‌ای مشخص ارائه داده است و وجه جمع میان این روایات را در چهار دسته مطرح می‌کنند: «یخرج من مجموع ذلك ان الاقسام أربعة ان سبق ماء الرجل و علا اذکر و أشبه الولد أعمامه و ان سبق ماء المرأة و علا انث و أشبه الولد أخواله و ان سبق ماء الرجل و علا ماءها اذکر و أشبه الولد أخواله و ان سبق ماء المرأة و علا ماء انث و أشبه الولد أعمامه» (۳۶)؛ یعنی در حالت اول چنانچه مرد زودتر انزال کند و کثرت منی او بیشتر باشد، ذکوریت و شباهت حاصل

می‌شود. در حالت دوم چنانچه زن زودتر انزال کند و کثرت منی او بیشتر باشد، اناثت و شباهت حاصل می‌شود. در حالت سوم اگر مرد زودتر انزال کند ولی کثرت منی زن بیشتر باشد، در این حالت جنین مذکر خواهد بود ولی شبیه زن (مادرش) می‌شود و در چهارمین حالت اگر زن زودتر انزال کند ولی کثرت منی مرد بیشتر باشد، در این حالت جنین، مؤنث خواهد شد ولی شبیه مرد (پدرش) می‌شود.

ابن حجر عسقلانی نیز به دو مورد دیگر اشاره کرده است: (حالت پنجم) چنانچه مرد زودتر انزال کند ولی کثرت منی زن و مرد برابر و مساوی باشد، در این حالت جنین مذکر می‌شود ولی (لزوماً) به یکی از (والدینش) شبیه نخواهد بود و (حالت ششم) چنانچه زن زودتر انزال کند ولی کثرت منی زن و مرد مساوی باشد، در این حالت جنین مؤنث خواهد شد ولی (الزما) به یکی از والدینش شبیه نخواهد بود (۳۰).

به‌طور خلاصه از سخنان ابن حجر فهمیده می‌شود که او شباهت فرزند به والدینش را نتیجه علو (که علو را به کثرت و حجم منی تفسیر کرده) می‌داند و جنسیت جنین را نتیجه سبقت گرفتن (در انزال) دانسته است؛ اما برخلاف او، ابن قییم گفته که: «سبقت یافتن یکی از (زن و یا مرد) در انزال سبب شباهت فرزند است و علو یافتن (غالب شدن) حجم آب یکی از (زن یا مرد) سبب جنسیت فرزند است» (۷).

به نظر می‌رسد از میان این برداشت‌ها، سخن ابن قییم به صواب نزدیک‌تر است. چراکه طبق علوم پزشکی، اسپرم مرد نقش تعیین‌کننده‌ای در جنسیت جنین دارد و اگر تعداد اسپرم‌های (Y) در منی مرد بیشتر باشد، به همان اندازه احتمال پسر بودن جنین بالاتر می‌رود و بالعکس؛ اگر تعداد اسپرم‌های از نوع کروموزوم (X) در منی مرد بیشتر باشد، احتمال دختر بودن جنین بالاتر می‌رود، لذا پزشکان سعی می‌کنند تا از روش‌های مختلف برای رسیدن به جنسیت مطلوب، درصد یکی از این اسپرم‌ها را در منی مرد بالا ببرند

1. Embryo

2. Fetus

تحلیل دیگری را که عده‌ای از معاصرین آن‌ها مطرح کرده‌اند (۳۲)، بر اساس خاصیت قلیایی منی و خاصیت اسیدی آب زن است. طبق پایه‌نامه آزمایشگاهی سازمان بهداشت جهانی (WHO) که در سال ۱۹۹۲ منتشر شد، مقادیر طبیعی pH در منی آب‌گونه بین ۷.۲ تا ۸ است؛ اما برخلاف آن، سطح طبیعی pH واژن، بین ۳.۸ تا ۴.۵ است که نسبتاً اسیدی است و محیط واژن را برای جلوگیری از رشد میکروب‌ها، اسیدی می‌کند.^۲

بعد از اینکه مشخص شد که آب مرد قلیایی و آب زن اسیدی است؛ حال به بررسی اثر میزان pH محیط بر اسپرم‌ها می‌پردازیم:

where pH often reaches levels below 4, Y-chromosome-bearing spermatozoa might not be able to remain viable for long enough to reach the cervical os

ترجمه: اغلب در صورتی که سطح pH به مقادیر کمتر از ۴ برسد، اسپرم حامل کروموزوم Y مدت‌زمان زیادی زنده نمی‌ماند و این مدت‌زمان برای رسیدن اسپرم به دهانه رحم کافی نیست.

This study also showed that the linear progression was significantly higher at pH 8.5, at which Y-chromosome-bearing spermatozoa were more numerous, thereby suggesting that after ovulation, as the pH in the female reproductive tract rises, Y-chromosome-bearing spermatozoa will be able to survive better. ... Higher numbers of X-chromosome-bearing spermatozoa were observed upon exposure to increased temperatures in this stud

ترجمه: همچنین این مطالعه نشان می‌دهد از آنجاکه تعداد اسپرم‌های حامل کروموزوم Y، در pH ۸.۵ بسیار بیشتر است، این تصاعد خطی به‌طور قابل توجهی افزایش می‌یابد؛ از این رو،

و یکی از این روش‌ها بالابردن حجم منی مرد است، زیرا هر قدر حجم منی مرد زیاد باشد چون اسپرم (Y) در آن بیشتر می‌شود، بنابراین احتمال اینکه جنین پسر باشد بالاتر می‌رود. با توجه به موارد فوق در برداشت از واژگان «علو» و «سبق» یکی از تحلیل‌ها این است که معنای این دو واژه مشابه هم و به معنای «غلبه» باشد، همان‌طور که در آیه «وَمَا يَنْجُنْ بِمَسْبُوقِينَ» (۱) به همین معنا به‌کاررفته است؛ لذا با توجه به این معنا و با توجه به آنچه قبلاً ذکر شد، حدیث «فَإِذَا اجْتَمَعَا فَعِلَا مِنْي الرَّجُلِ مَنِي الْمَرْأَةِ أَدِكْرَا بِإِذْنِ اللَّهِ وَإِذَا عَلَا مِنْي الْمَرْأَةُ مَنِي الرَّجُلِ آتْنَا بِإِذْنِ اللَّهِ» (۴۱) بدین معنا خواهد بود که هرگاه اسپرمی از نوع صفت زنانه یعنی (X) بر اسپرمی با صفت مردانه یعنی (Y) غلبه کند و در بارور کردن تخمک سبقت گیرد، در آن صورت جنین حاصل دختر خواهد شد و اگر اسپرمی از نوع صفت مردانه یعنی (Y) بر اسپرمی از نوع صفت زنانه یا (X) غلبه کند و در بارور کردن تخمک زن سبقت گیرد، در این صورت جنین حاصل پسر خواهد شد.

با این توصیف از واژگان «علو» و «سبق»، روایت «إِذَا عَلَا مَأْوَاهَا مَاءَ الرَّجُلِ أَشْبَهَ الْوَلَدِ أَجْوَالَهُ وَإِذَا عَلَا مَاءَ الرَّجُلِ مَاءَهَا أَشْبَهَ أَعْمَامِهِ» (۴۱) نیز چنین فهم می‌شود که چون خصوصیات ظاهری و وراثتی فرزند بستگی به ژن‌های وراثتی پدر یا مادرش است، لذا به نظر می‌رسد که هرگاه خصوصیات وراثتی حامل در اسپرم مرد بر خصوصیات وراثتی حامل در تخمک زن غلبه کند، در آن صورت فرزند شبیه پدرش یا عموهایش خواهد شد و بالعکس. البته این حدیث لزوماً بدین معنا نیست که تماماً شبیه پدر یا مادرش خواهد شد، بلکه به معنی آن است که بیشتر خصوصیات وراثتی و ظاهری شبیه پدر یا مادرش خواهد شد.

۱ اسپرم مردان حاوی دو نوع مختلف از کروموزوم می باشد: برخی از اسپرم‌ها دارای کروموزوم (X) هستند که حاوی صفت زنانگی می‌باشند و برخی دیگر دارای کروموزوم (Y) هستند که حاوی صفت مردانگی می‌باشند ولی تخمک زن تنها یک نوع کروموزوم دارد و آن نیز کروموزوم (X) است

عامل تعیین جنسیت جنین در احادیث نبوی با رویکرد شبهه پژوهی

می‌توان ثابت کرد با بالا رفتن pH در دستگاه تناسلی زنان بعد از تخمک‌گذاری، اسپرم‌های حامل کروموزوم Y بیشتر دوام خواهند آورد. ... در این مطالعه، با افزایش دما، تعداد اسپرم‌های حامل کروموزوم X افزایش یافت.

با توجه به این مطالب، حدیث پیامبر که فرمود: «فَإِذَا اجْتَمَعَا فِعْلًا مِّنِي الرَّجُلِ مِني الْمَرْأَةِ أُذْكَرَا بِإِذْنِ اللَّهِ وَإِذَا عَلَا مِني الْمَرْأَةُ مِني الرَّجُلِ أَنثَا بِإِذْنِ اللَّهِ» (۴۱) چنین تحلیل می‌شود که منی مرد قلیایی و آب زن اسیدی است، هرگاه این دو به هم رسند و باهم جمع شوند و آب زن بر منی مرد غلبه یابد (یعنی خاصیت اسیدی ترشحات آب زن بر خاصیت قلیایی آب مرد (منی) غالب شود)، در این صورت سرعت حرکت اسپرم‌های مردانه یا (Y) تضعیف شده و لذا اسپرم‌های زنانه یا (X) سبقت‌گرفته و فرصت بارور کردن تخمک را از اسپرم مردانه یا (Y) می‌گیرند و خود موفق به بارور کردن تخمک می‌شوند و جنین دختر خواهد شد و بلعکس.

نکته مهمی که باید در کنار این تحلیل‌ها مدنظر داشت این است که پیشوایان اسلام تنها موضوع توارث و عوامل طبیعی را مؤثر نمی‌دانند، بلکه اراده و قدرت پروردگار را کاملاً مؤثر دانسته و لذا وقتی بیان می‌دارند اگر نطفه‌ای بر نطفه دیگر غلبه کرد، فرزند از نظر جنسیت و شباهت به والدین، چنین خواهد شد، بلافاصله می‌فرمایند: «باذن الله» (۱۵) لذا این عاملیت کروموزومی با قدرت الهی منافاتی ندارد و هیچ موجودی به‌هیچ‌وجه به نحو استقلال در خلقت خود و دیگران دخالت و سهمی ندارد و خالق هستی به هر مرد و زنی که ازدواج کرده‌اند هر آنچه بخواهد عطا می‌کند و با آنان را عقیم و بدون فرزند قرار می‌دهد چراکه فرمود: «يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَن يَشَاءُ إِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَاءُ الذَّكَوْرَ» (۱). این آیات گرچه تمام امور مربوط به جنس جنین را در دست خدا می‌داند، ولی سیاق آن‌ها نشان می‌دهد که در مقام بیان قدرت‌نمایی خدا است و از این رو با جمله «لله ملك السموات والأرض يخلق ما يشاء» (۱)

آغاز می‌شود. پس معنای این آیات این نیست که تلاش برای تصمیم‌گیری در این مورد، دخالت در مشیت الهی محسوب می‌شود و از مصادیق اخذ به اسباب است (۴۹).

نتیجه‌گیری

معنای دو واژه «علو» و «سبق» به استناد آیه «وَمَا يَنْجُنْ بِمَسْبُوقَيْنِ» مشابه هم و به معنای «غلبه» است؛ لذا با توجه به این معنا حدیث «فَإِذَا اجْتَمَعَا فِعْلًا مِّنِي الرَّجُلِ مِني الْمَرْأَةِ أُذْكَرَا بِإِذْنِ اللَّهِ وَإِذَا عَلَا مِني الْمَرْأَةُ مِني الرَّجُلِ أَنثَا بِإِذْنِ اللَّهِ» بدین معنا خواهد بود که هرگاه اسپرمی از نوع صفت زنانه یعنی (X) بر اسپرمی با صفت مردانه یعنی (Y) غلبه کند و در بارور کردن تخمک سبقت گیرد، در آن صورت جنین حاصل دختر خواهد شد و اگر اسپرمی از نوع صفت مردانه یعنی (Y) بر اسپرمی از نوع صفت زنانه یا (X) غلبه کند و در بارور کردن تخمک زن سبقت گیرد، در این صورت جنین حاصل پسر خواهد شد. این موضوع با یافته‌های طبی در تطابق کامل است؛ زیرا مقادیر طبیعی pH در منی آب‌گونه بین ۷.۲ تا ۸ و در واژن، بین ۳.۸ تا ۴.۵ است. با بالا رفتن pH در دستگاه تناسلی زنان بعد از تخمک‌گذاری، اسپرم‌های حامل کروموزوم Y بیشتر دوام خواهند آورد و با پایین رفتن pH در دستگاه تناسلی زنان، اسپرم‌های حامل کروموزوم X بیشتر دوام خواهند آورد. به‌علاوه با افزایش دما، تعداد اسپرم‌های حامل کروموزوم X افزایش یافته و با کاهش دما، تعداد اسپرم‌های حامل کروموزوم Y افزایش می‌یابند. با توجه به این مطالب، حدیث پیامبر چنین تحلیل می‌شود که منی مرد قلیایی و آب

۱ اسباب طبیعی مثل غذا و داروها اسبابی هستند که خداوند مؤثر قرار داده است (رضایی اصفهانی، ۱۳۸۱، ج ۲، ص ۱۷) و اگر انسان موفق به کشف روابط و تأثیر آن‌ها شود، می‌تواند در تعیین جنس جنین نقش داشته باشد (دریایی، ۱۳۸۷، ص ۵۴). به‌عنوان مثال امام صادق (ع) می‌فرماید: «عَلَيْكَ بِالْهَيْدْبَاءِ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي الْمَاءِ وَيُجَسِّنُ الْوَلَدَ وَ هُوَ جَزْءٌ لِّمَنْ يَزِيدُ فِي الْوَلَدِ الذَّكَوْرَةَ؛ بر تو باد خوردن کاسنی که آب کمر را افزون و فرزند را زیبا می‌کند و امزاج گرم ملایمی دارد که فرزند پسر را زیاد می‌کند» (کلینی، ۱۴۳۰، ج ۶، ص ۳۶۴) طبق پاره‌ای از روایات، عوامل معنوی همچون استغفار (طبرسی، ۱۴۱۲، ص ۲۲۶) و دعا (کلینی، ۱۴۳۰، ج ۶، ص ۸) نیز تأثیرگذار خواهد بود.

لذا اسپرم‌های زنانه یا (X) سبقت‌گرفته و فرصت بارور کردن تخمک را از اسپرم مردانه یا (Y) می‌گیرند و خود موفق به بارور کردن تخمک می‌شوند و جنین دختر خواهد شد و بالعکس.

زن اسیدی است، هرگاه این دو به هم رسند و باهم جمع شوند و آب زن بر منی مرد غلبه یابد (یعنی خاصیت اسیدی ترشحات آب زن بر خاصیت قلیایی آب مرد (منی) غالب شود)، در این صورت سرعت حرکت اسپرم‌های مردانه یا (Y) تضعیف شده و

References

1. Barthakur, Inderjit Kaur, The natural method of choosing the gender of the child, a new plan, a scientific method, translators: Ismail Ghorbani, Nematullah Shamosi, Sabzevar: Azhend Publishing House, 2010
2. Bukhari, Muhammad ibn Ismail, Sahih al-Bukhari, Egypt: Dar al-Hadith, 1309 AH
3. Boštani, Fawad Afram, Farhang Abjadi, Tehran: Islamic, 1375
4. Basiripour et al. Gender of the fetus from the perspective of the Qur'an, traditions and knowledge of embryology, Medicine and Cultivation, Summer 1996, Volume 26, Number 2
5. The Holy Quran
6. Ibn Babouyeh, Muhammad Ibn Ali, The Causes of the Shari'ah, Qom: Darvri Book Store, 1385
7. Ibn Hanbal, Ahmad bin Muhammad, Musnad al-Imam Ahmad bin Hanbal, researcher: Ghadban, Amer, Beirut: Al-Risalah Foundation, 1416 AH
8. Ibn Darid, Muhammad Ibn Hasan, Jamrah Al-Lagha, Beirut: Dar El Alam for the Millions, 1988
9. Ibn Saydeh, Ali Ibn Ismail, al-Mahkem wa al-Asha'am al-Azam, researcher/corrector: Handawi, Abdul Hamid, Beirut: Dar al-Kutub al-Elamiya, 1421 AH
10. Ibn Fars, Ahmad Ibn Fars Ibn Zakaria Al-Qazwini Al-Razi, Dictionary of the Comparative Word, Dar Al-Fikr, 1399 AH
11. Ibn Qayyim, Muhammad ibn Abi Bakr, Tahdhib al-Sunan, proofreader: Ismail bin Ghazi, Riyadh: Al-Ma'arif Publishing House, 1408 AH
12. Ibn Majah, Muhammad Ibn Yazid, Sunan Al-Hafiz Abi Abdullah Muhammad Ibn Yazid Al-Qazwini Ibn Majah, Mhaqq: Ma'rouf, Bashar Awad, Beirut: Dar Al-Jil, 1418 AH
13. Ibn Manzur, Muhammad ibn Makram ibn Manzur al-Afriqi al-Masri Jamal al-Din Abu al-Fadl, Language of the Arabs, Dar Sader, Beirut, 1414 AH
14. Azarnia, Mahnaz et al. Introduction to animal reproduction, Tehran: Academic Jihad Publications, Tarbiat Moalem Unit, Ch 1, 1386
15. Ismail Sini, Mahmoud, al-Muknes al-Arabi al-Mawdin, Beirut: Lebanon Publishing House, 1414 AH
16. Piri Amirhajilo, Fatemeh, jurisprudential review of genetic medical findings, supervisor: Ali Tolaei, master's thesis, Yazd University, 2013
17. Tirmidhi, Isa bin Surah, Sunan al-Tirmidhi, research: Abd al-Wahhab Abd al-Latif, Beirut: Dar al-Fakr, second edition, 1403 AH.
18. Johari, Ismail bin Hammad, Sahaha: Taj al-Lagha and Sahaha al-Arabiya, researcher: Attar, Ahmad Abd al-Ghafoor, Beirut: Dar al-Alam Lamlayin, 6 volumes, 1376
19. Mariya, Muhammad, Secrets of human creation and cloning. Tehran: Sami, first edition, 1387
20. Ragheb Isfahani, Hussein Ibn Muhammad, Al-Mufradat Fi Gharib Al-Quran, Beirut: Dar Al-Alam, 1412
21. Ragheb Esfahani, Hossein bin Mohammad, translation and research of vocabulary of Quranic words (Raheb Esfahani), Tehran: Mortazavi, 1374
22. Rezaei Esfahani, Mohammad Ali, A Research on the Scientific Miracles of the Qur'an, Tehran: Mobin Kitab Publishing, 2013
23. Zamakhshari, Mahmoud bin Omar, Asas al-Balagha, Beirut: Dar Sadder, 1979.
24. Saještani, Dawood bin Ash'ath, Sunan Abi Dawood, research: Saeed Muhammad al-Laham, Beirut: Dar al-Fakr, first edition, 1410 AH.
25. Sarmad, Zohreh and Bazargan, Abbas and Hejazi, Elaheh, Research Methods in Behavioral Sciences, Agah Publishing, 2006
26. Sahib, Ismail bin Abbad, Al-Ashain fi al-Laghy, scholar/corrector: Al Yassin, Muhammad Hasan, Beirut: Alam al-Kutub, 1414 AH
27. Tabarsi, Ahmad Bin Ali, Al-Hitejaj Ali Ahl al-Jajj, researcher/corrector: Khorsan, Mohammad Baqir, Mashhad: Morteza Publishing House, 1403 AH
28. Tabarsi, Hassan bin Fazl, Makarem al-Akhlaq, Qom: Al-Sharif al-Radhi, 1412 AH
29. Tareehi, Fakhr al-Din bin Muhammad, Al-Bahrain Assembly, researcher/corrector: Hosseini Ashkouri, Ahmad, Tehran: Mortazavi, 1375
30. Asqlani, Ibn Hajar Shahab al-Din, Fath al-Bari, Beirut: Dar al-Marafah, second edition, B.

31. Farahidi, Khalil Ibn Ahmad, Al-Ain, Library of the School of Jurisprudence, 1410 AH
32. Phillips, Hazel, Choose the gender of your child, translated by Farzaneh Karimi, Tehran: Qadiani Publications, 2017
33. Phillips, Hazel Chesterman and Tessa Hilton, Do You Want a Girl or a Boy? trans. Farzaneh Karimi, Tehran: Qadiani Publications, 4th quarter, 2014
34. Qorashi, Ali Akbar, Quran Dictionary, Tehran: Dar al-Kutub al-Islamiya, 1371
35. Kalini, Mohammad Bin Yaqoob, Kafi, Qom: Dar al-Hadith Scientific and Cultural Institute, Printing and Publishing Organization, 1430 AH
36. Koleini, Abu Ja'far Muhammad ibn Ya'qub ibn Ishaq Razi, Sufficient Principles, Dar al-Kitab al-Islamiya, 1988
37. Mazandarani, Mulla Muhammad Saleh, Sharh al-Kafi, research: Abul Hasan Shearani, Beirut: Dar Ahya Al-Trath al-Arabi, first edition, 1421 AH.
38. Mohseni, Morteza, "Genetics and criminology of extra y chromosome and its role in criminality", Journal of Forensic Medicine, fourth year, number 25, 6 p. 3-11; 1374
39. Mohammad Hosni, Youssef, Scientific Miracles in the Secrets of the Holy Qur'an and Sunnah of the Prophet, Damascus, Dar al-Kitab al-Arabi, 2006.
40. Mortazavi Zubeidi, Muhammad ibn Muhammad, Taj al-Arus Man Javaher al-Qamoos, researcher/corrector: Shiri, Ali, Beirut: Dar al-Fakr, 1414 AH
41. Masoudi, Saeed, Quran and contemporary culture. Qom: Bostan Kitab, 2013
42. Muslim bin Hajjaj, Sahih Muslim, revised by: Abd al-Baqi, Muhammad Fouad, Egypt: Dar al-Hadith, 1412 AH
43. Manawi, Abdul Raouf, Faiz al-Qadeer, Sharh Jame al-Saghir, Beirut: Dar al-Fikr, 2013
44. Mehna, Abdullah Ali, Lasan al-Lsan: Tahdeeb Lasan al-Arab, Beirut: Dar al-Kutub al-Elamiya, 1413 AH. A
45. Noormohammadi, Gholamreza, stages of fetal development from the perspective of the Qur'an, Interdisciplinary Qur'anic Researches, Spring 2008, pp. 5-16; 2018
46. Nawi, Mohiuddin, al-Majmoj, Beirut: Dar al-Fakr, Bita.
47. Nawi, Mohi al-Din, al-Manhaj Sahih Commentary of Muslim Ibn al-Hajjaj, Beirut: Dar al-Kitab al-Arabi, 1407 AH.
48. Sumner, A.T. Et Al. Distinguishing between x,y, and yy-bearing human spermatozoa by fluorescence and dna content, new nature biology, 1971229 ؛
49. Longman J. Longman Dictionary of Contemporary English. Translated by Bahadori SH. Tehran: NashreTabib; 1997. p.11, 57
50. Nasir M. Selection of the Jinn in Islamic Sharia. Jidda: Published in the Work and Research of the Fiqh Academy Held in Makkah in its Eighteenth Session; 2009. p.1647-1648.
51. T B Haugen 1, T Grotmol, pH of human semen, 1998 Apr;21(2):105-8. doi: 10.1046/j.1365-2605.1998.00108.x.

The Factor Determining the Gender of the Fetus in Prophetic Hadiths with a Skeptical Approach

Ramin Azhdari^{1*}, Hossein Rezaei²

Abstract

Introduction: According to the Qur'an, the words of the Prophet (PBUH) are based on divine revelation and have the same characteristics of truth and correctness. Therefore, if a definite quote from the Prophet (PBUH) has reached us, Ali Al-Qaeda will not be inconsistent with the definite evidence of natural sciences. But some people have not reflected this truth and therefore they have started raising various doubts. The purpose of a group of these doubts (such as the doubts explained in this research) is to prove the conflict between medical findings and the narrations narrated from the Prophet (PBUH) regarding the sex-determining factor. The purpose of the present research is to solve the aforementioned conflict by referring to the definitive findings of medical science, lexical and conceptual analysis of the narration and interpretation of Akbar Hadith.

Method: This research was conducted according to the method of descriptive data collection and based on library sources. The research method in this research is content analysis, which is used to examine the obvious content of the messages in a text, the most important of which is to describe the characteristics of a text and also to infer aspects of the message..

Conclusion: Based on medical findings, changes in factors such as temperature and pH in the reproductive system of women after ovulation affect the survival time of sperms carrying the Y or X chromosome, and in this way, one of them prevails over the other in are counted Therefore, the interpretation of predominance or predominance of male sperm over female in prophetic traditions as a factor in determining gender is in complete agreement with medical findings.

Keywords: Prophetic Hadiths, Gender, Fetus, Skepticism, Medical Issues

1*. Corresponding author, Responsible author. Ph.D. student of Quran and Hadith Sciences, Faculty of Theology and Islamic Studies, University of Tehran, Tehran, Iran ramin.azhdari1398@ut.ac.ir

2. Ph.D. in Quran and Hadith Sciences, Faculty of Theology and Islamic Studies, University of Tehran and Senior Expert in Human Resource Management, Tehran, Iran hossein.rezaee@ut.ac.ir